

รูปแบบการบริหารโรงเรียนประชารัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

A Model of Pracharath School Management in the Digital Age Under the
Office of Basic Education Commission

ทิพวรรณ โพธิ์ขำ¹
Tippawan Phokham

Received: December 12, 2019

Revised: July 5, 2020

Accepted: July 12, 2020

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบ การบริหารโรงเรียนประชารัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) สร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนประชารัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน และ 3) ประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนประชารัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีขั้นตอนการวิจัยดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์องค์ประกอบฯ โดย ศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 684 คน เครื่องมือ ที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่มีความเที่ยง 0.98 สถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์เนื้อหา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนประชารัฐในยุคดิจิทัล โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน เครื่องมือที่ใช้คือ ร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนประชารัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเอกสารประกอบการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ สถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์เนื้อหา ค่าความถี่และค่าร้อยละ ขั้นตอนที่ 3 ประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียน ประชารัฐในยุคดิจิทัล โดยการเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 20 คน โดยการเลือก แบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้คือ แบบประเมินรูปแบบ สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนประชารัฐในยุค ดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การ

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์: Faculty of Education, Nakorn Sawan Rajabhat University

Corresponding author, e-mail: tippawan.pho@nsru.ac.th, Tel. 0839589393 (ผู้เขียนหลัก)

พัฒนาบุคลากร การบริหารจัดการ การใช้หลักธรรมาภิบาล การมีส่วนร่วม การมีภาวะผู้นำ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 2) รูปแบบการบริหารโรงเรียนประชารัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนนำ ส่วนเนื้อหา และส่วนการนำไปใช้ และ 3) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนประชารัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหาร, โรงเรียนประชารัฐ, ยุคดิจิทัล

Abstract

The purpose of this research was to propose a model of pracharat school management in the digital age under the office of basic education commission. As specific three aims; 1) analyze the factors of pracharath school management in the digital age under the office of basic education commission 2) to construct a model of pracharath school management in the digital age under the office of basic education commission and 3) to evaluate a model of pracharath school management in the digital age under the office of basic education commission. The method of the study were divided into 3 steps. Step 1 was to analyze the factors of pracharath school management by using related documents, an interview 5 experts, and questionnaire results from 655 participants. The instruments used were interview forms and questionnaires with reliability 0.98. The statistics employed was content analysis, frequency, percentage, mean, standard deviation, and exploratory factors analysis. Step 2 was to construct a model of pracharath school management by holding a connoisseurship of 11 experts. The instruments used were a draft of pracharath school management in the digital age under the office of basic education commission and connoisseurship documents. The statistics employed was content analysis, frequency and percentage. Step 3 was to evaluate a model of pracharath school management by using a model evaluation form to collect the data from 20 school directors using purposive sampling. The instrument employed was a model evaluation form. The statistics were frequency, percentage, mean, and standard deviation. The results found that; 1) the components of a model of pracharath school management in the digital age under the office of basic education commission consisted of 6 components as shared norms & values, development, management, good governance, participation, leadership, and information and communication technology 2) a model of pracharath school management in the digital age under

the office of basic education commission consists of 3 parts; introduction, content and implementation and 3) the result of model evaluation found that in overall was at the highest level

Keywords: Administrative Model, Pracharath School, Digital Age

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญ ในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาคและของโลกควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถและสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีสังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

“โครงการประชารัฐ” เป็นโครงการที่เกิดขึ้นจากนโยบายการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประชารัฐเพื่อ เศรษฐกิจฐานราก สมัยของ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นการรวมพลังระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม เพื่อพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน โดยกระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องการศึกษาของประเทศ ซึ่งมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จัดทำโครงการโรงเรียนประชารัฐและมีการจัดทำบันทึกข้อตกลงสานพลังประชารัฐ ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานและการพัฒนาผู้นำระหว่างภาครัฐ 3 หน่วยงาน ประกอบด้วย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภาคเอกชน 19 หน่วยงาน และภาคประชาสังคม 4 คน ในการร่วมกันขับเคลื่อนและยกระดับการศึกษาของประเทศไทย โครงการโรงเรียนประชารัฐ มีเป้าหมายในการขับเคลื่อนและยกระดับการศึกษาดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาและยกระดับการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณลักษณะและสมรรถนะความเป็นผู้นำในการบริหารสถานศึกษา ทั้งด้านคุณธรรมจริยธรรมและสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา 2) เพื่อจัดทำและเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ 3) เพื่อส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาระบบ ICT เพื่อการศึกษา

และการบริหารจัดการสื่อ 4) เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน (Active Learning, Critical Thinking) จัดทำคู่มือการจัดการเรียนการสอนและจัดทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นพัฒนาจิตสาธารณะ เพื่อการบริการชุมชนและสังคม 5) เพื่อยกระดับความสามารถด้านการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษในสถานศึกษาสู่ระดับนานาชาติ ซึ่งการดำเนินโครงการโรงเรียนพระราชวัง มุ่งเน้นการประสานความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมเพื่อแก้ไขปัญหา และพัฒนาการจัดการศึกษาของประเทศที่ครอบคลุม 6 ประเด็น ได้แก่ 1) หลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ 2) การผลิต และพัฒนาครู 3) การผลิตพัฒนากำลังคนและงานวิจัย 4) การบริหารจัดการ 5) การประเมินและการพัฒนามาตรฐานการศึกษาและ 6) ICT เพื่อการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

คุณลักษณะสำคัญของการใช้เทคโนโลยียุคดิจิทัลมีอยู่ 3 ประการ ได้แก่ 1) ความรวดเร็วในการสื่อสารไม่ว่าจะเป็นการจัดเก็บหรือการเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสาร ความรู้ต่าง ๆ ของผู้ใช้ 2) การใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่ไม่มีขอบเขตหรือข้อจำกัดในเรื่องเวลาหรือสถานที่ ทำให้สามารถเข้าถึง รับรู้และเรียนรู้ได้ทุกที่และทุกเวลา และ 3) การใช้เทคโนโลยีมาบูรณาการเชื่อมโยงเครือข่ายต่าง ๆ ให้ทุกคนสามารถจัดเก็บ เข้าถึง ใช้พัฒนาความรู้ เผยแพร่และแบ่งปันความรู้ได้อย่างทั่วถึง โดยคุณลักษณะสำคัญของยุคดิจิทัลดังกล่าวมีผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาของผู้บริหารเป็นอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของระบบสารสนเทศ (Information System) เพื่อการบริหารและการจัดการความรู้ (Knowledge Management) ของสถานศึกษา และเพื่อการตัดสินใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลนี้สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ มากมาย อาทิ การจัดบรรยากาศชั้นเรียนแบบดิจิทัล (Digital Classroom) การบริหารงานบุคคล การบริหารกิจการนักเรียน การบริหารงบประมาณ การเงิน งานธุรการ งานอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม ตลอดจนงานความสัมพันธ์กับชุมชน โดยคำนึงถึงความเหมาะสม ความทันสมัย และความคุ้มค่าในการใช้ประโยชน์เป็นสำคัญ (เอกชัย กี่สุขพันธ์, 2561) จากผลการดำเนินงานพัฒนาโครงการโรงเรียนพระราชวังรุ่นแรกที่ผ่านมาได้พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลให้ทุกห้องเรียนของโรงเรียน จัดอบรมกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันตามจุดเน้นของโรงเรียน ได้แก่ การจัดทำแผนการสอนแบบสไลด์ จูฬา โรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนที่ได้รับการพัฒนา STEM Education และสื่อการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษทุกโรงเรียน และกำหนดขยายจำนวนโรงเรียนพระราชวังเพิ่มขึ้น โดยเน้นการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมในทางสังคม และสร้างความมั่นคงของสังคมและประเทศ โดยบูรณาการจุดเด่นของโครงการโรงเรียนดีใกล้บ้านที่มีคุณภาพดีด้านสภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ สิ่งอำนวยความสะดวกเหมาะสม และโครงการโรงเรียนพระราชวังที่มีพลังพระราชวังสนับสนุนยกระดับคุณภาพโรงเรียนให้เป็น “โรงเรียนพระราชวัง” เพื่อการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงรูปแบบการพัฒนาการศึกษาให้สถานศึกษามีความพร้อมด้านปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการศึกษายุคดิจิทัลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายผู้เรียนคุณภาพสู่อนาคตใหม่ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนพระราชวังในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็น

แนวทางในการให้โรงเรียนต่าง ๆ ได้นำรูปแบบการบริหารไปใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนให้มีคุณภาพที่สูงขึ้นและเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนประชารัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนประชารัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนประชารัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) โดยผู้วิจัยได้นำเสนอการดำเนินงานวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนประชารัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ การบริหารการศึกษา การศึกษายุคดิจิทัล และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ด้วยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมทั้งสิ้น 5 คน
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนประชารัฐของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3,093 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม จำนวน 342 โรงเรียนๆ ละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 684 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการ หัวหน้างานวิชาการหรือครูผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนประชารัฐ
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC เท่ากับ 0.80 ขึ้นทุกข้อ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การวิเคราะห์ใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ใช้สถิติการทดสอบสมมติฐาน คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนประชารัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการดังนี้

1. นำผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน

3. การสร้างคู่มือ และประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนำรูปแบบที่ได้จากการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมคู่มือการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยดำเนินการนำรูปแบบและคู่มือการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับผู้อำนวยการโรงเรียนพระราชรัฐ จำนวน 20 โรงเรียน ศึกษาและประเมินรูปแบบการบริหารและการจัดการยุคดิจิทัลของโรงเรียนพระราชรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า

1.1 ผลการวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ได้ตัวแปรทั้งสิ้น จำนวน 119 ตัวแปร

1.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ พบว่า มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การพัฒนาบุคลากร 2) การบริหารจัดการ 3) การใช้หลักธรรมาภิบาล 4) การมีส่วนร่วม 5) การมีภาวะผู้นำ และ 6) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยเลือกองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป และมีค่าไอแกน (Eigen Values) ที่มากกว่า 1 และมีตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบ จำนวนตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป ตามเกณฑ์ของไกเซอร์ (Kaiser's Criterion)

2. การสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า

2.1 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 ส่วน 8 ด้าน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ คือ 1)

แนวคิดและหลักการพื้นฐานของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหา คือ องค์ประกอบของรูปแบบ และส่วนที่ 3 ส่วนการนำไปใช้ คือ 1) แนวทางการบริหารโรงเรียนพระราชัฐในยุคดิจิทัล และ 2) เงื่อนไขความสำเร็จ

2.2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารโรงเรียนพระราชัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 11 คน พบว่า มีความเหมาะสม

3. การประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนพระราชัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนพระราชัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนพระราชัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การพัฒนาบุคลากร 2) การบริหารจัดการ 3) การใช้หลักธรรมาภิบาล 4) การมีส่วนร่วม 5) การมีภาวะผู้นำ และ 6) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทุกองค์ประกอบมีความสำคัญต่อการบริหารโรงเรียนพระราชัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีเป้าหมายสำคัญเพื่อการพัฒนาการศึกษาในยุคดิจิทัลและให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน สอดคล้องกับงานวิจัยของวิภา ทองหง่า (2554) ได้ศึกษาวิจัย “รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” พบว่า องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การประกันคุณภาพการศึกษา 2) การพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียน 3) การนิเทศการศึกษา 4) การแนะแนวการศึกษา 5) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และ 6) สื่อการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของนิภาพร ดีมาก (2559) ได้ศึกษาวิจัย “รูปแบบการพัฒนาบุคลากรเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน” พบว่า รูปแบบการพัฒนาบุคลากรเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการพัฒนาบุคลากร 2) วัตถุประสงค์การพัฒนาบุคลากร 3) ขอบข่ายการพัฒนาบุคลากร 4) แนวทางการพัฒนาบุคลากร และ 5) การประเมินผลการพัฒนาบุคลากร สอดคล้องกับงานวิจัยของนพพล บุญพงษ์ (2560) ได้ศึกษาวิจัย “การนำเสนอรูปแบบการบริหารเครือข่ายสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา” พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเครือข่ายสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์ของเครือข่ายสถานศึกษา 2) โครงสร้างของเครือข่ายสถานศึกษา 3) บทบาทหน้าที่ของเครือข่ายสถานศึกษา 4) คณะกรรมการเครือข่ายสถานศึกษา 5) การบริหารงานของเครือข่ายสถานศึกษา และ 6) การระดมทรัพยากร สอดคล้องกับงานวิจัยของ

Evelina Du (2014) ได้ศึกษาวิจัย “Public Private Partnerships in Early Childhood Education” พบว่า องค์ประกอบสำคัญของความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ผู้บริหารเด็กปฐมวัย 2) นักการศึกษา 3) ผู้สนับสนุน 4) ผู้ให้การสนับสนุน และ 5) การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Brooke C Towner (2018) ได้ศึกษาวิจัย “Examining the Process of Shared Use through Community-School Partnerships” พบว่า การวิเคราะห์โครงสร้างทางทฤษฎีมีกระบวนการที่สำคัญ ดังนี้ 1) การสื่อสารประสานงาน 2) ความร่วมมือ 3) ความมุ่งมั่นส่วนตัว 4) เงินทุนสินทรัพย์เพิ่มขึ้น 5) ความเป็นเจ้าของชุมชน และ 6) โอกาส

2. การสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนประชารัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

2.1 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนประชารัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย 1) แนวคิดและหลักการพื้นฐานของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย องค์ประกอบของรูปแบบ และส่วนที่ 3 ส่วนการนำไปใช้ ประกอบด้วย 1) แนวทางการบริหารโรงเรียนประชารัฐในยุคดิจิทัล 2) เงื่อนไขความสำเร็จ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการบริหารโรงเรียนประชารัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีองค์ประกอบหลักของรูปแบบ 3 ส่วน คือ ส่วนนำ ส่วนเนื้อหา และส่วนเงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธีระพร อายุวัฒน์ (2552) ได้ศึกษาวิจัย “แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก” พบว่า แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 3 ส่วน ได้แก่ 1) ส่วนนำ กล่าวถึงความเป็นมา ความสำคัญและยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก 2) แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ประกอบด้วย แนวคิดและหลักการ ยุทธศาสตร์ และคุณลักษณะของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก และ 3) เงื่อนไขของการนำแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กไปใช้ สอดคล้องกับงานวิจัยของอร่าม วัฒนะ (2561) ได้ศึกษาวิจัย “รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด” พบว่า ผลการสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ และกระบวนการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Turnbull G. Verdin (2015) ได้ศึกษาวิจัย “The Profitability for Businesses in School Business Partnerships” พบว่า 1) ลักษณะของโรงเรียนและปัจจัยการมีส่วนร่วมที่ก่อให้เกิดความสำเร็จ เช่น ที่ตั้งของโรงเรียน 2) การปรับปรุงพื้นที่และปัจจัยความก้าวหน้า เช่น ทักษะด้านวิชาการและอาชีพของนักเรียน และ 3) เป้าหมายและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จทางธุรกิจ

2.2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับการยืนยันจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในหลายมุมมองเพื่อให้ได้รูปแบบและคู่มือที่เหมาะสมสามารถนำไปใช้กับโรงเรียนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของอัมพร พงษ์กัสนานันท์ (2550) ได้ศึกษาวิจัย “การพัฒนา รูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริม การศึกษาตลอดชีวิต” พบว่า การประเมินรูปแบบประกอบด้วย การประเมินรูปแบบเพื่อศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปปฏิบัติในสถานศึกษา

3. การประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐในยุคดิจิทัลในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการดำเนินการที่ผ่านกระบวนการต่าง ๆ มาอย่างเป็นขั้นตอนและเหมาะสม โดยเฉพาะการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้งในระดับนโยบาย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐ และได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องครอบคลุมโรงเรียนพระราชรัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกภูมิภาค โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐ รวมทั้งสิ้น 20 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนพระราชรัฐในภาคเหนือจำนวน 4 โรงเรียน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 4 โรงเรียน ภาคกลางจำนวน 4 โรงเรียน ภาคตะวันตก และตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 4 โรงเรียน และภาคใต้ จำนวน 4 โรงเรียน รวมทั้งในการสร้างรูปแบบ มีกรอบแนวคิดหลักการ ทฤษฎี ของนักวิชาการต่าง ๆ ตลอดจนได้ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ ได้รับข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ ที่ปรึกษา ทำให้รูปแบบการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการบริหารโรงเรียนพระราชรัฐในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมัลลวีร์ รอชโพล (2554) ได้ศึกษาวิจัย “การพัฒนาโรงเรียนตีประจำตำบลผ่านกระบวนการภาคีเครือข่าย ในประเทศไทย” พบว่า คู่มือของรูปแบบการพัฒนากระบวนการภาคีเครือข่ายในโรงเรียนตีประจำตำบล มีความเหมาะสมถูกต้อง เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิภา ทองหง่า (2554) ได้ศึกษาวิจัย “รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้ง 6 องค์กรประกอบ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และใช้ประโยชน์ได้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของนพ ภูฏล บุญพงษ์ (2560) พบว่า รูปแบบการบริหารเครือข่ายสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อร่าม วัฒนะ (2560) พบว่า การประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน

สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Jason Stamper (2015) ได้ศึกษาวิจัย “District Run Online High Schools: Best Practices and Challenges” พบว่าแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับโรงเรียนออนไลน์ประกอบด้วยปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โปรแกรมการศึกษาพิเศษ และรูปแบบทางการเงินที่ได้รับการสนับสนุนโดยมีนักเรียนเป็นศูนย์กลาง นอกจากนี้ยังพบประเด็นหลักที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมของนักเรียน 2) การขาดเรียน และ 3) การเตรียมอาจารย์ โดยนำรูปแบบที่ได้มากำหนดเป็นเกณฑ์มาตรฐานเพื่อนำไปใช้กับโรงเรียนมัธยมออนไลน์อื่น ๆ ที่จะปฏิบัติตาม

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประชารัฐในทุกๆด้าน
2. ควรพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลให้กับโรงเรียนประชารัฐ
3. ควรพัฒนาคู่มือการบริหารโรงเรียนประชารัฐในยุคดิจิทัลที่สอดคล้องกับบริบทหรือสภาพจริง

หรือสภาพจริง

4. ควรมีการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียนประชารัฐอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยความสำเร็จ เพื่อให้การบริหารโรงเรียนประชาธิรัฐในยุคดิจิทัลบรรลุตามเป้าหมาย การเพิ่มศักยภาพด้านเทคโนโลยี เพื่อเสริมสร้างทักษะและสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีให้มีคุณภาพมากขึ้นการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถผู้บริหาร ครูและนักเรียนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน มีทักษะวิชาชีพในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสามารถใช้วัสดุ สื่อ อุปกรณ์ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชน และ School Partner ร่วมกับการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์และสื่อ ICT เพื่อการศึกษา มีการระดมความคิดเห็น แนวคิดที่หลากหลาย ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแก้ไขปัญหาาร่วมกัน
2. ผู้บริหารโรงเรียนประชาธิรัฐและผู้ที่เกี่ยวข้องควรทำความเข้าใจ และจัดลำดับความสำคัญของแต่ละองค์ประกอบที่เหมาะสมกับสภาพบริบทของโรงเรียน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการบริหารโรงเรียนประชาธิรัฐในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *โรงเรียนประชาธิรัฐ*. เข้าถึงได้จาก http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=44709&Key=news_act.
- ธีระพร อายุวัฒน์. (2552). *แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นพปฎล บุญพงษ์. (2560). *การนำเสนอรูปแบบการบริหารเครือข่ายสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา*. *ราชภัฏเพชรบูรณ์สาร*, 19(1), 14-20.
- นิภาพร ดีมาก. (2559). *รูปแบบการพัฒนาบุคลากรเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- มัลลวีร์ รอซโฟล. (2554). *การพัฒนาโรงเรียนตีประจำตำบลผ่านกระบวนการภาคีเครือข่ายในประเทศไทย*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิภา ทองหง่า. (2554). *รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2561). *การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล*. เข้าถึงได้จาก <http://www.trueplookpanya.com/knowledge/content/52232-edu-teaartedu-teaart-teaartdir>

- อัมพร พงษ์กัสนนันท์. (2550). *การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษาชั้น
พื้นฐานเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต*. (วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อร่าม วัฒนะ. (2561). *รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์การ
บริหารส่วนจังหวัด*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา).
บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- Towner, Brooke C. (2018). *Examining the Process of Shared Use through Community-
School Partnerships*. (Doctorate of Philosophy). College of Physical Activity
and Sport Sciences: University of West Virginia.
- Du, Evelina. (2014). *Public Private Partnerships in Early Childhood Education*.
(Doctoral dissertation). Oakland, CA: Mills College.
- Stamper, J. (2015). *District Run Online High Schools: Best Practices and Challenges*.
(Doctoral dissertation). USA: University of West Georgia.
- Verdin G. Turnbull. (2015). *The Profitability for Businesses in School Business
Partnerships*. (Doctoral dissertation). USA: University of Texas Southern.